

**Szkoła Podstawowa nr 15 z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Jana Pawła II w Katowicach**

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

**„Wymagajcie od siebie, nawet gdyby inni od was nie wymagali”
Jan Paweł II**

Podstawy prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, (Dz.U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356).
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 oraz z 2022 r. poz. 655, 1079, 1116, 1383, 1700 i 1730),
3. Program polityki pro rodzinnej państwa przyjęty 17 listopada 1998 roku przez Komitet Społeczny Rady Ministrów (rozdz. V),
4. Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 oraz z 2022 r. poz. 583, 1116, 1700 i 1730),
5. Ustawa z dn. 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2003 r. Nr 118 poz. 1112 z późn. Zm.),
6. Konkordat między Rzeczpospolitą Polską a Stolicą Apostolską,
7. Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r.,
8. Deklaracja Praw Dziecka 1959 r.,
9. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10 grudnia 1948 r.,
10. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności 4 listopada 1950 r.,
11. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 48,53 – 54,70, 72).
12. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.(Dz.U.Nr 111 poz.535).
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996r w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym. (Dz.U.Nr 112 poz. 537),
14. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Dz.U. z 2021 r., poz. 1119),
15. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 276),
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz.U. z 2020 r., poz. 1280),
17. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998r w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich,
18. Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997r w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystywania seksualnego nieletnich (Monitor Polski nr 50 poz. 476),
19. Wytyczne MEIN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

WSTĘP

Pierwszeństwo w wychowywaniu dziecka mają jego rodzice lub prawni opiekunowie. Oni przede wszystkim kształtują jego charakter, przekazują doświadczenia, kształtują system wartości.

Szkoła pełni funkcję wspomagającą. Nauczyciele wspierają rodziców w wychowaniu i nauczaniu, stwarzając uczniom optymalne warunki do prawidłowego i wszechstronnego rozwoju duchowego i intelektualnego. Wychowawca pomaga dziecku w procesie odkrywania siebie, drugiego człowieka i świata.

Dzięki wychowaniu uczeń powinien rozwijać w sobie dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.

Dbłość szkoły o rozwój intelektualny, emocjonalny, społeczny i zdrowotny ucznia powinna przygotować go do prawidłowego funkcjonowania w najbliższym otoczeniu, Polsce, Europie i świecie.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany w oparciu o personalistyczną koncepcję człowieka, według której dobro ucznia jest wartością nadrzędną. Istotnym celem pracy wychowawczej w naszej szkole jest realizowanie przesłanek zawartych w słowach patrona szkoły – Jana Pawła II, stanowiących motto naszego programu.

Poprzez wspólne oddziaływania wychowawcze rodziców, szkoły i Kościoła chcemy ukształtować naszych wychowanków tak, aby byli wartościowymi ludźmi, umieli współpracować z innymi, godząc dążenie do dobra własnego z dobrem innych, chcieli i potrafili wymagać od siebie „więcej”. Wymagać od siebie, to znaczy odkrywać swoje możliwości jako człowieka, podejmować trud pracy nad sobą.

Dążymy do wyposażenia ucznia w odpowiednią hierarchię wartości, norm społecznych i umiejętności podejmowania właściwych decyzji. Chcemy nieustannie wspierać każdego z naszych wychowanków w wewnętrznym i zewnętrznym, wszechstronnym rozwoju, w zgodzie z jego własnymi potrzebami i możliwościami ku pełni człowieczeństwa.

Realizując proces wychowawczy określono w nim cele podejmowanych działań, aby osiągnąć zamierzony skutek. W procesie wychowawczym na szczególnych zasadach dokonuje się wymiana idei i wartości. Młody człowiek, wychowany przez rodziców, przy pomocy szkoły, wychowawcy, środowiska - ma odkrywać, poznawać i realizować wartości ludzkie. Ma poznawać kim jest i do czego dąży.

Założenia profilaktyczne naszego programu są oparte na wartościach i ideach głoszonych przez naszego patrona Jana Pawła II, które są adresowane do ucznia, nauczyciela i rodzica.

W szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym uwzględniono opinie uzyskane po przeprowadzonych badaniach ankietowych rodziców, nauczycieli i uczniów. Uzyskane wyniki posłużyły do stworzenia koncepcji pracy wychowawczo - profilaktycznej szkoły oraz określenia zadań dla ucznia, rodzica i nauczyciela.

Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących.

Szkoła jest miejscem realizacji profilaktyki pierwszorzędowej i drugorzędowej. Działania profilaktyki pierwszorzędowej mają na celu promocje zdrowia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z dysfunkcyjnym stylem życia. Profilaktyka drugorzędowa „wczesna identyfikacja”, jej celem jest ujawnianie osób przejawiających pierwsze objawy zaburzeń oraz pomaganie im w zrozumieniu istoty problemów i wycofanie się z dysfunkcji.

Zadania dla ucznia polegają na zapoznaniu się z odpowiednimi dla omawianych wartości normami i zasadami postępowania. Uczeń stara się je systematyzować i realizować w życiu codziennym.

Zadania dla rodziców polegają na wspólnej z dzieckiem realizacji założeń programu w środowisku domowym oraz wsparciu nauczycieli podejmujących tę pracę na terenie szkoły. Rodzice bądź opiekunowie czynnie uczestniczą w całym procesie wychowawczym. Powinni oni ze szczególnym zaangażowaniem i poświęceniem pracować wychowawczo ze swoim dzieckiem.

Zadania dla nauczycieli i wychowawców obejmują również dyrekcję szkoły, pedagoga, opiekunów na wycieczce lub wypoczynku wakacyjnym, czyli tych wszystkich, którzy mają przygotować ucznia do życia w społeczeństwie i dla społeczeństwa.

Charakterystyka środowiska wychowawczo - profilaktycznego

Szkoła Podstawowa nr 15 im. Jana Pawła II w Katowicach znajduje się w centrum miasta – dzielnicy Śródmieście. W najbliższym sąsiedztwie szkoły znajdują się: Miejskie Przedszkole nr 2, Dom Pomocy Społecznej „Przystań”, Uniwersytet Ekonomiczny, Akademia Wychowania Fizycznego, Akademia Sztuk Pięknych, Pałac Młodzieży i Park im. Tadeusza Kościuszki.

Jest szkołą z klasami o profilu sportowo-pływackim. Nasi uczniowie osiągają sukcesy w tej dyscyplinie sportu. Przy szkole działa Rada Rodziców oraz Samorząd Uczniowski.

Najważniejszym aktem prawnym obowiązującym w szkole jest Statut.

W szkole znajdują się sale dla uczniów klas I-III, są rozmieszczone na trzech kondygnacjach w dobudowanej, tzw. „nowej” części budynku. Są wyposażone w odpowiednie środki dydaktyczne, dostosowane do potrzeb dzieci. Na pierwszej kondygnacji znajduje się miejsce zabaw powstałe w ramach programu „Radosna szkoła”. Klasy IV-VII uczą się w pozostałych dwunastu salach lekcyjnych, z których część stanowią pracownie przedmiotowe, m.in. pracownia przyrodnicza, komputerowa, biologiczno-fizyczna, techniczna, muzyczna. W szkole znajduje się biblioteka z czytelnią, w której mieści się Centrum Multimedialne. Mamy również stołówkę, gabinet pedagoga i gabinet pielęgniarki, Izbę Regionalną z miejscem poświęconym patronowi.

Dnia 16 maja 2014 roku została odsłonięta i poświęcona płaskorzeźba naszego patrona świętego Jana Pawła II wykonana przez rzeźbiarza Tomasza Wenklara a ufundowana przez Urząd Miasta Katowice.

Na terenie szkoły znajduje się boisko, bieżnia, skocznia do skoku w dal oraz plac zabaw pozyskany w ramach Rządowego Programu „Radosna szkoła”. Pracujemy w systemie jednozmianowym. Klasy sportowe zaczynają zajęcia na basenie o godz. 8.00, a lekcje w szkole

o godz. 9.50. Świetlica szkolna zgodnie z potrzebami rodziców uczniów działa od godz. 6.45 do 16.45.

W 2005 roku otrzymaliśmy certyfikat „Śląska Szkoła Jakości” nadany przez Śląskiego Kuratora Oświaty. Szkoła wdrożyła system zarządzania jakością i zapewnia jakość w obszarach: koncepcja pracy szkoły, zarządzanie i organizacja, kształcenie, wychowanie i opieka.

W 2008 roku szkoła otrzymała certyfikat Programu „Przyjaciele Zippiego”, w 2012 roku certyfikat „Szkoła Odkrywców Talentów”, w 2013 roku certyfikat „Szkoła Dobrze Wychowana”, a w 2014 roku certyfikat społecznie zaangażowanej placówki za udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjno-społecznym „Gwiazdka dla Afryki”.

Uczniowie korzystają z bogatej oferty zajęć dodatkowych:

- kół przedmiotowych,
- pracy z uczniem zdolnym,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- pracy z uczniem dyslektycznym,
- koła języka angielskiego,
- koła informatycznego,
- nauki pływania na terenie Pałacu Młodzieży,
- zajęć dla ucznia kreatywnego (PPP nr 5),
- zajęć rewalidacyjnych,
- zajęć teatralnych,
- zajęć muzycznych,
- zajęć chóru szkolnego,
- koła tanecznego,
- możliwości zdobycia karty rowerowej,
- zajęć organizowanych w ramach Środowiskowego Programu Profilaktyki.

WARTOŚCI

W wyniku przeprowadzonej diagnozy, którą objęto rodziców, nauczycieli, uczniów oraz pracowników administracji zostały wyłonione następujące wartości jako wartości główne, nadrzędne środowiska szkolnego:

1. Prawda
2. Szacunek
3. Bezpieczeństwo
4. Ojczyzna
5. Zdrowie

Nadrzędnym celem wychowania naszej szkoły jest:

- Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowości dziecka w sferze moralnej, duchowej, intelektualnej i fizycznej zgodnych z wartościami chrześcijańskimi w duchu nauczania Jana Pawła II.
- Przygotowanie wychowanka do znalezienia właściwego miejsca w świecie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich.
- Szerzenie idei tolerancji i integracji.
- Wspomaganie działalności wychowawczej rodziców i opiekunów prawnych.

Główne zadania szkoły w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych zgodnie z oczekiwaniami rodziców, nauczycieli oraz pracowników szkoły to:

- Wdrażanie uczniów w przyjmowanie odpowiedzialności za swoje postępowanie
- Wyrabianie umiejętności współdziałania w grupie rówieśniczej.
- Wyrabianie umiejętności komunikacji z otoczeniem i rozwiązywania konfliktów w sposób negocjacyjny
- Kształtowanie działania i funkcjonowania zgodnego z obowiązującymi normami.
- Kształtowania twórczego myślenia i własnej aktywności.
- Kształtowania kultury osobistej.
- Wyrabianie szacunku dla tradycji oraz tolerancji wobec innych kultur i religii.
- Uświadomienie roli rodziny w życiu człowieka (role, więzi, zasady, tradycje).
- Wspomaganie rodziny w opiece nad biologicznym i psychologicznym rozwojem dziecka.
- Kształtowanie sprawności fizycznej.
- Propagowanie zdrowego trybu życia.
- Wdrażanie do przestrzegania zasad BHP.
- Dostarczenie adekwatnych informacji na temat zachowań dysfunkcyjnych.

Powinności wychowawcze szkoły dla poszczególnych zajęć edukacyjnych

- Nauczyciel na każdej lekcji powinien własną postawą i przez stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych:
  - uczyć systematyczności, dokładności, punktualności, tolerancji, pracowitości oraz przestrzegania obowiązujących norm, itp.,
  - podnosić poczucie własnej wartości uczniów i dążyć wypracowania przez nich samokrytycyzmu,
  - uczyć poprawnej komunikacji i współpracy w grupie,
  - zapoznawać z zasadami kultury życia codziennego,
  - uczyć troski o własne zdrowie i bezpieczeństwo,

- dbać o poprawne wyrażanie się uczniów.
- Zadaniem każdego nauczyciela jest wykorzystywanie treści przedmiotowych do ukazywania:
  - wartości ogólnoludzkich, które mogą stać się drogowskazem w życiu człowieka,
  - znaczenia norm moralnych w życiu człowieka,
  - przykładowych postaw bohaterów literackich, historycznych i współczesnych wobec ludzi, sytuacji życiowych i dokonywania wyborów,
  - tradycji rodzinnych, regionalnych, narodowych i ich znaczenia dla tożsamości człowieka,
  - wartości rodziny w życiu człowieka,
  - piękna przyrody, jej użyteczności i sposobów ochrony przed zgubnymi wpływami cywilizacji,
  - osiągnięć człowieka będących skutkiem jego pracy i zaangażowania,
  - zagrożeń dla człowieka ze strony przyrody i cywilizacji oraz sposobów ich uniknięcia.

Powinności wychowawcy klasy

- Zadaniem wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami, w szczególności:
  - tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia, proces jego uczenia oraz przygotowanie do życia w rodzinie i społeczeństwie,
  - inspirowanie i wspomaganie działań zespołowych uczniów,
  - podejmowanie działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy innymi członkami społeczności szkolnej.
- Wychowawca w celu realizacji powyższych zadań podejmuje następujące działania:
  - Otacza indywidualną opieką każdego wychowanka.
  - Planuje i organizuje wspólnie z uczniami i ich rodzicami:
    - ✓ różne formy życia zespołowego, rozwijające jednostki i integrujące zespół uczniowski,
    - ✓ ustala treści i formy zajęć tematycznych na godzinach do dyspozycji wychowawcy, zajęć z wychowawcą
  - Współdziała z nauczycielami uczącymi w jego klasie, uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu uczniów, także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka (dotyczy to zarówno uczniów szczególnie uzdolnionych, jak i z trudnościami i niepowodzeniami).
  - Utrzymuje kontakt z rodzicami uczniów w celu:
    - ✓ poznania i ustalenia potrzeb opiekuńczo-wychowawczych ich dzieci,
    - ✓ współdziałania z rodzicami,
    - ✓ włączania ich w sprawy życia klasy i szkoły.
  - Współpracuje z pedagogiem szkolnym i innymi specjalistami świadczącymi kwalifikowaną pomoc w rozpoznawaniu potrzeb i trudności, także zdrowotnych oraz zainteresowań i szczególnych uzdolnień uczniów /organizację i formy udzielenia tej pomocy na terenie szkoły określają przepisy w sprawie udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej/.

Powinności wychowawcze każdego nauczyciela

- Nauczyciel wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania.
- Udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów.
- Bezstronnie, obiektywnie i sprawiedliwie ocenia i traktuje wszystkich uczniów.
- Informuje rodziców ucznia, wychowawcę klasy i dyrekcję, a także Radę Pedagogiczną o wynikach dydaktyczno-wychowawczych uczniów.
- Współdecyduje o ocenie zachowania swoich uczniów.
- Wnioskuje w sprawie nagród, wyróżnień oraz kar regulaminowych dla swoich uczniów.

Powinności rodziców

- Współpracuje z wychowawcą, Radą Pedagogiczną, Dyrektorem Szkoły i podejmuje działania zmierzające do harmonijnego rozwoju dziecka.
- Współpracuje z nauczycielami w zakresie realizowania obowiązków szkolnych ucznia.
- Aktywnie uczestniczy w życiu szkoły.
- Współdziała z organami szkoły w celu przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom, demoralizacjom i innymi przejawami patologii społecznej.
- Kształtuje pozytywny obraz szkoły i nauczycieli.
- Ma świadomość odpowiedzialności finansowej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane przez ucznia.

Powinności uczniów:

- Uczeń ma obowiązek przestrzegania postanowień zawartych w statucie szkoły, a zwłaszcza dotyczących:
  - systematycznego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych i w życiu szkoły,
  - przestrzegania zasad kultury, współżycia w odniesieniu do kolegów, nauczycieli i innych pracowników szkoły,
  - odpowiedzialności za własne życie, zdrowie, higienę oraz rozwój, poprzez przestrzeganie przepisów BHP oraz regulaminów obowiązujących w szkole,
  - dbałości o wspólne dobro, ład i porządek w szkole,
  - noszenia stroju galowego podczas uroczystości szkolnych i apeli okolicznościowych.

Zadania wychowawcze Samorządu Uczniowskiego

- Wdraża do samorządności.
- Dbają o ceremoniał szkoły.
- Organizuje apele.
- Podejmuje działania charytatywne, propaguje postawę wolontariatu
- Organizuje działalność kulturalną, oświatową, sportową oraz rozrywkową zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami, w porozumieniu z dyrektorem.
- Włącza się do działań związanych ze wzrostem poczucia bezpieczeństwa na terenie szkoły.
- Pomaga w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych: uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel.

Sylwetka ucznia po pierwszym etapie kształcenia

- Uczeń na miarę swego wieku jest:
  - odpowiedzialny za powierzone zadania.
  - ciekawy świata, potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy.
  - wrażliwy na piękno otaczającego środowiska.
  - wrażliwy na potrzeby innych.
  - samodzielny, zaradny na miarę swoich możliwości.
- Uczeń na miarę swego wieku:
  - umie określić własne potrzeby.
  - potrafi zgodnie pracować w grupie.
  - zna i przestrzega podstawowe normy społeczne.
  - ma poczucie przynależności do narodu, państwa
  - dba o własne zdrowie i ciało.
  - rozumie znaczenie ekologii, posiada nawyki związane z ochroną środowiska.

Sylwetka absolwenta szkoły podstawowej

Absolwent szkoły podstawowej na miarę swego wieku jest:

- odpowiedzialny, solidny, obowiązkowy, co oznacza, że:
  - zachowuje się zgodnie z oczekiwaniami szkoły i domu rodzinnego,
  - przestrzega zasad kulturalnej dyskusji i wymiany zdań,
  - nie budzi zastrzeżeń jego wygląd, higiena osobista i dbałość o zdrowie,
  - sprawnie współdziała z innymi na terenie klasy, szkoły i poza nią,
- samodzielny, zaradny, otwarty, co oznacza, że:
  - umie określić własne potrzeby,
  - rozwija własną aktywność intelektualną i fizyczną,
  - jest ciekawy świata i korzysta z różnych źródeł wiedzy i dóbr kultury,
- uczciwy, prawy, prawdomówny, co oznacza, że;
  - odróżnia dobre postępowanie od złego,
  - zna znaczenie zaufania w kontaktach z innymi ludźmi.
- kulturalny, taktowny, szanujący innych, co oznacza, że:
  - potrafi słuchać opinii innych i we właściwy sposób wyrażać własne,
  - potrafi wyrażać szacunek dla tradycji i symboli narodowych i religijnych, własnych i cudzych,
  - cechuje go szacunek i tolerancja wobec innych.
- krytyczny wobec innych i siebie, co oznacza, że:
  - potrafi ocenić działalność własną i innych,
  - ma świadomość potrzeby dalszego rozwijania sprawności umysłowych oraz zainteresowań.

CZYNNIKI CHRONIĄCE I RYZYKA

Czynnik ryzyka to wszystkie elementy i normy (cechy, sytuacje i warunki) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych i związanych z nimi szkód.

Do czynników ryzyka należą m. in:

- środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań;
- modelowanie zachowań w domu i w szkole;

- grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne;
- słabe wyniki w nauce;
- niekonsekwencja rodzicielska;
- dostęp do środków i substancji psychoaktywnych;
- wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych;
- dysharmonie rozwojowe;
- wysoki poziom konfliktów w rodzinie;
- nie spędzanie wolnego czasu rodziców z dziećmi;
- brak wiedzy na temat spędzania wolnego czasu przez dzieci;
- destabilizacja systemu rodzinnego;

Czynniki chroniące

Czynniki chroniące, to wszystkie elementy osłaniające przed oddziaływaniem czynników ryzyka:

- silna więź z rodzicami, opieka dorosłych;
- zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność i ciekawość poznawcza;
- szacunek do norm społecznych i tradycji;
- konstruktywna grupa rówieśnicza,
- przynależność do grup - harcerstwo
- udział w zajęciach pozalekcyjnych
- umiejętność stosowania strategii radzenia sobie ze stresem

W efekcie diagnozy przeprowadzonej w szkole poprzez:

- ✓ ankiety dla uczniów;
  - ✓ ankiety i wywiady z uczniami, nauczycielami i rodzicami;
  - ✓ systematyczną obserwację zachowań uczniów;
  - ✓ analizę uwag o poszczególnych uczniach rejestrowanych przez nauczycieli;
  - ✓ analizę dokumentacji prowadzonej przez wychowawców klas pedagoga szkolnego
- wyłoniono obszary pracy profilaktycznej.

Obszary pracy profilaktycznej:

- Zachowania dysfunkcyjne
- ✓ uległość wobec grupy
- ✓ przemoc i agresja werbalna
- ✓ brak umiejętności zachowań asertywnych
- ✓ brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych

- Słabe wyniki w nauce
- ✓ problemy rozwojowe,
- ✓ brak wsparcia ze strony rodziców

Określenie standardu szkoły

- W naszej szkole nie ma zachowań agresywnych.
- Uczniowie naszej szkoły charakteryzują się wysoką kulturą osobistą, nie używają wulgaryzmów.
- Uczniowie czują się w naszej szkole bezpiecznie, znają zagrożenia współczesnego świata, potrafią dokonywać dobrych wyborów dla swojego zdrowia fizycznego i psychicznego oraz potrafią radzić sobie w sytuacjach trudnych.

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

SFERA DUCHOWA

Lp.	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
	Poznanie historii szkoły i kultywowanie jej tradycji. Hymn i sztandar szkoły	Uczenie się słów i melodii hymnu szkoły. Poznanie ceremoniału związanego ze sztandarem. Zachowywanie właściwej postawy podczas śpiewania hymnu szkoły oraz wprowadzania i wyprowadzania sztandaru. Organizowanie uroczystości i imprez kultywujących tradycje szkoły. Wykonywanie gazetek tematycznych.	Wychowawcy klas, nauczyciele ucący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	
	Kształtowanie postawy szacunku wobec Patrona szkoły	Pogłębianie wiedzy o patronie (lekcje języka polskiego, historii, religii, plastyki, techniki, wycieczki). Stawianie patrona za wzór Polaka i patrioty. Organizowanie kącików patrona w salach lekcyjnych. Wykazywanie troski o tablicę pamiątkową. Organizowanie konkursów o patronie szkoły. Organizowanie Święta Patrona Szkoły. Udział w pielgrzymkach Rodziny Szkół im. Jana Pawła II.	Wychowawcy klas, nauczyciele ucący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	
	Wyrabianie szacunku do symboli i tradycji narodowych - Rocznica odzyskania niepodległości - Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Opisywanie symboli i instytucji, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu polskiego, m.in. hymnu, godła. Słuchanie pieśni patriotycznych. Przygotowanie montażu artystyczno-muzycznego i branie udziału w uroczystej akademii. Analizowanie utworów literackich ukazujących patriotyzm Polaków oraz poszanowanie dla symboli narodowych (flagi, godła, hymnu państwowego) Wykonywanie tematycznych gazetek.	Wychowawcy klas, nauczyciele ucący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	
	Propagowanie i kultywowanie tradycji świątecznych. - Boże Narodzenie - Święta Wielkanocne	Słuchanie i śpiewanie kolęd. Organizowanie wystawy prac plastycznych o tematyce świątecznej (szopki, stroiki, kartki świąteczne). Przygotowywanie Wieczoru Kolędowego. Jasełka, dzielenie się opłatkiem, składanie życzeń świątecznych i noworocznych. Składanie wizyty w domu opieki społecznej. Pogłębianie wiedzy o zwyczajach świątecznych (pisanki, kartki wielkanocne, baranek, koszyczek wielkanocny), odnajdywanie ich wartości. Wielkanoc w poezji i muzyce. Projektowanie kartek świątecznych. Organizowanie kiermaszu kartek świątecznych.	Wychowawcy klas, nauczyciele ucący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	

	<p>Poznanie tradycji rodzinnych (zwyczajów, religii, języka).</p>	<p>Kształtowanie szacunku dla wartości i tradycji rodzinnych oraz rozbudzanie potrzeby ich kulturowania. Dostrzeganie zwyczajów i tradycji innych ludzi i wykazywanie wobec nich tolerancji. Wspólne przeżywanie radości, sprawianie przyjemności najbliższym. „Co łączy każdą rodzinę?” – rozmawianie o uroczystościach i tradycjach rodzinnych. Uczestniczenie w obchodach świąt o charakterze rodzinnym. Ukazywanie znaczenia zwyczajów rodzinnych w rozwijaniu więzi międzypokoleniowych. Składanie życzeń najbliższej rodzinie z okazji różnych świąt. Samodzielne wykonywanie upominków lub obmyślanie niespodzianek dla domowników z okazji ich świąt. Współorganizowanie uroczystości szkolnych i rodzinnych (Bożego Narodzenia, Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Matki, Dnia Ojca) oraz uczestniczenie w nich.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz</p>	
	<p>Uświadamianie znaczenia rodziny w życiu człowieka - Najbliższa rodzina - Życie w rodzinie</p>	<p>Rozumienie terminów: rodzina, dom rodzinny, rodzice, rodzeństwo. Posługiwanie się swoim imieniem i nazwiskiem. Prawidłowe nazywanie imieniem i nazwiskiem członków rodziny. Prawidłowe określanie stopnia pokrewieństwa. Zdobywanie wiedzy na temat poszczególnych członków rodziny (ich wyglądu, upodobań, wykonywanego zawodu, ulubionego sposobu spędzania czasu). Wykonywanie prac plastycznych: „Moja rodzina” „Moi najbliżsi” – opowiadanie o swojej rodzinie. Poznanie praw i obowiązków w rodzinie. Przestrzeganie ustalonych i przyjętych w rodzinie reguł postępowania. Okazywanie członkom rodziny uczuć: przywiązania, miłości i szacunku. Wspólne spędzanie wolnego czasu. Odgrywanie scenek rodzinnych w dowolnej formie teatralnej. Tworzenie tradycji i zwyczajów rodzinnych (święta, rocznice). Zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu rodziny. Poznanie sposobów spędzania wolnego czasu z rodziną (pójście do kina, teatru, wyjście na spacer, piesza wycieczka do parku, ogrodu, na plażę, piknik, grzybobranie, wycieczka rowerowa, autokarowa, samochodowa, wyjazd na wczasy) Inspirowanie zabaw tematycznych dotyczących rodziny i domu. Omawianie organizacji życia w rodzinie. Realizacja zajęć „Wychowanie do życia w rodzinie”. Stwarzanie sytuacji zachęcających do dzielenia się wrażeniami dotyczącymi rodzinnych wydarzeń. Okazywanie przywiązania do rodziny, rozmawianie z rodzicami o swoich radościach, przeżyciach, troskach, nurtujących sprawach, uczuciach szacunku, miłości i przywiązania.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele uczący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz</p>	

	<p>Branie udziału we wspólnych zabawach z rodzeństwem, rodzicami, dziadkami. Omawianie zjawisk korzystnych i niekorzystnych dla prawidłowego funkcjonowania rodziny. Kształtowanie świadomości własnej roli społecznej w rodzinie. Kontynuowanie pogadań na tematy: Ja – smutki i radości, Jak spędzam wolny czas z rodziną?, Za co kocham babcię i dziadka?, Co bywa przyczyną konfliktów rodzinnych?</p>		
--	---	--	--

SFERA EMOCJONALNA

L.p	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
	Emocje i uczucia	<p>Rozumienie roli, jaką w życiu człowieka odgrywają uczucia i emocje. Radzenie sobie w sytuacjach trudnych i umiejętność szukania pomocy. Przyjmowanie informacji zwrotnych na swój temat. Poznawanie i rozumienie swojej psychiki, swoich reakcji, zachowań oraz postaw. Wyrażanie emocji i uczuć w sposób werbalny i pozawerbalny w formie akceptowanej społecznie. Doskonalenie umiejętności panowania nad negatywnymi emocjami. Prezentowanie różnych wzorców osobowych i celów życiowych. Kształtowanie umiejętności słuchania: elementy dramy. Poznawanie cech określających charakter i temperament człowieka. Określanie przeciwstawnych cech charakteru postaci literackiej: dobry-zły. Interpretowanie przysłów i powiedzeń Kontrolowanie swoich zachowań w trudnych sytuacjach. Zwracanie się o pomoc do osoby dorosłej, obdarzanie jej zaufaniem. Uczestniczenie w zabawach i działaniach dających możliwości obserwowania siebie na tle innych oraz poznawania własnych możliwości, mocnych i słabych stron. Dokonywanie oceny swojego zachowania i postępowania.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	
	Dobro i zło	<p>Kształtowanie umiejętności rozróżniania dobra i zła. Prowadzenie rozmów na podstawie własnych doświadczeń. Słuchanie utworów literackich, które zawierają dylemat moralny (np. sprawić przyjemność sobie czy innym). Dostrzeganie konsekwencji niewłaściwego zachowania: kara i nagroda. Podawanie wzorów dobrego zachowania (postępowania) Ocenianie postępowania swojego i kolegów w konkretnych sytuacjach codziennego życia. Zdawanie sobie sprawy, że każdy sam ponosi konsekwencje swoich zachowań.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	

		Formułowanie podstawowych powinności moralnych (np. nie czyni drugiemu tego, co tobie niemiłe) Poszanowanie wolności innych; szanowanie cudzego zdania.		
	Prawda i kłamstwo	Nabywanie przekonania o przykrych konsekwencjach kłamstwa. Obserwowanie swojego zachowania w różnych sytuacjach szkolnych i życiowych. Wyrobienie umiejętności oceny własnych i cudzych stanów emocjonalnych. Rozumienie stanu psychicznego (cierpienia, bólu, strachu, itp.) drugiego człowieka. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w kontaktach z innymi. Sygnalizowanie własnych potrzeb. Podporządkowanie się normom i zasadom funkcjonowania w grupie.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Godność własna i godność innych; zachowania niegodne człowieka	Słuchanie wypowiedzi nauczyciela oraz prowadzenie pogadarek opartych na materiale poglądowym (np. historyjkach obrazkowych). Szanowanie poglądów i przekonań innych osób. Znajomość praw i obowiązków zawartych w statucie szkoły. Szanowanie praw kolegów. Szanowanie własności wspólnej i innych osób. Przestrzeganie zakazu krzywdzenia innych ludzi (bicia, popychania, zabierania zabawek, przeszkadzania w zabawie). Zajęcia cykliczne realizowane na świetlicy szkolnej, w klasach.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Rozwijanie sfery uczuciowej	Opracowywanie i przeprowadzanie zajęć warsztatowych uczących: - umiejętności nazywania uczuć oraz sposobów ich okazywania, - tolerancji i akceptacji innych ludzi. Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania oraz potrzeby zdobycia akceptacji i uznania. Ujawnianie pozytywnych emocji poprzez zajęcia warsztatowe dla dzieci. Niesienie pomocy słabszym w różnych sytuacjach szkolnych i życiowych. Nabywanie doświadczenia w kontaktach z innymi; kolegami oraz osobami dorosłymi. Panowanie nad negatywnymi emocjami; radzenie sobie z niepowodzeniami. Pokonywanie nieśmiałości, lęku, uległości.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Zachowanie się w sytuacjach zagrożenia.	Poznanie sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia. Pamiętanie o sposobach postępowania w sytuacji zagrożenia. Posiadanie wiedzy o tym, do kogo zwrócić się o pomoc (zajęcia profilaktyczno-educacyjne dla uczniów). Przestrzeganie obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

Eliminowanie przejawów agresji i przemocy	Zapobieganie występowaniu agresji słownej i fizycznej wśród uczniów poprzez rozmowy indywidualne, spotkania ucznia i nauczyciela z pedagogiem, rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami), omawianie spraw podczas spotkań zespołu wychowawczego, zajęcia warsztatowe dla uczniów klas VI-VIII dotyczące przemocy słownej/fizycznej (profilaktyka drugorzędowa) i umiejętności radzenia sobie ze stresem i napięciem psychicznym, realizacja programu „Bezpieczne Dziecko Przyjaciel Sznupka”	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
Umiejętność komunikowania się z innymi ludźmi.	Kształtowanie umiejętności interpersonalnych. Rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów koleżeńskich, przyjacielskich. Wzbudzanie szacunku dla drugiego człowieka oraz poszanowania jego godności poprzez stosowanie podczas zajęć metod aktywizujących, gier i zabaw relaksacyjnych, Organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce. Dyskusje i pogadanki tematyczne np.: „Czy to źle, że ktoś jest inny?”.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny , bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

SFERA FIZYCZNA

Lp	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
	Zdrowie jako wartość	Zapoznanie z zasadami właściwego odżywiania i jego wpływu na zdrowie. Zapoznanie z zasadami higieny osobistej i higieny otoczenia - fluoryzacja zębów, - higiena osobista - higiena pracy i narządów zmysłu. Nabywanie nawyków aktywności ruchowej. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego kontaktu ze zwierzętami.	Wychowawcy, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Żywność i żywienie	Poznawanie zasad właściwego odżywiania. Kształtowanie nawyków zdrowego i racjonalnego odżywiania. Utrwalenie zasad prawidłowego odżywiania się oraz higieny przygotowywania posiłków. Zwracanie uwagi na znaczenie zdrowego odżywiania się dla zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży. Rozmowy wokół zagadnień: „Jedz zdrowo”, Organizowanie akcji promujących zdrowe odżywianie. Realizacja programu „Owoce w szkole”, „Szkłanka mleka”	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Aktywność fizyczno-umysłowa	Poznawanie zainteresowań uczniów w ramach kół zainteresowań. prowadzenie różnorodnych zajęć sportowo-rekreacyjnych. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, zajęcia na basenie, propagowanie aktywnego wypoczynku.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

	<p>Propagowanie zdrowego trybu życia</p>	<p>Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie chorobom. Poznawanie zachowań sprzyjających i zagrażających zdrowiu. Zachęcanie do podejmowania aktywności ruchowej, propagowanie różnych dyscyplin sportowych. Organizowanie między klasowych turniejów sportowych – Dzień sportu.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczyący, pedagog szkolny, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	
	<p>Przeciwdziałanie uzależnieniom.</p>	<p>Zapoznanie z podstawowymi pojęciami z zakresu wszelkich uzależnień oraz poznanie zasad bezpiecznego zachowania w kontaktach z osobą chorą. Przyczyny i skutki używania substancji psychoaktywnych: nikotyny, alkoholu, narkotyków, napojów energetyzujących, leków. Pomoc dzieciom i rodzinie z symptomami uzależnień. Obserwacja uczniów i wsparcie rodziny w tym zakresie. Wpływ środków masowego przekazu jako forma uzależnień. Wyrabianie nawyku świadomego korzystania ze środków masowego przekazu. Udział w zajęciach edukacyjnych, pogadankach i dyskusjach związanych z tematyką uzależnień, pokaz filmów, zajęcia świetlicowe, kierowanie do instytucji, organizacji i specjalistycznych poradni, pomoc psychologiczna. Udział w konkursach plastycznych na szczeblu miejskim i ogólnokrajowym oraz kampaniach profilaktycznych. Dyskusje na temat: Komputer to mój wróg czy przyjaciel” Organizowanie i prowadzenie zajęć terapeutycznych.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczyący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	
	<p>Bezpieczeństwo w życiu codziennym i pierwsza pomoc</p>	<p>Wyrabianie umiejętności prawidłowego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych. Zapoznanie z zasadami BHP i wdrażanie do ich przestrzegania. Zapoznanie z zasadami bezpiecznego posługiwania się urządzeniami codziennego użytku. Poznawanie zasad ruchu drogowego. Wyrabianie umiejętności pomocy przed medycznej. Wyrabianie umiejętności korzystania telefonów instytucji udzielających pomocy: Policja – 997, Straż – 998, Pogotowie – 999. Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym oraz wyrabianie nawyku zwracania się po pomoc w sytuacji zagrożenia. Pogadanki na temat: - prawidłowego korzystania z urządzeń i sprzętu stanowiącego wyposażenie sali gimnastycznej i boiska szkolnego, - przestrzegania regulaminów sali gimnastycznej, informatycznej, - poprawnego zachowania się w szkole i poza nią. Spotkania z przedstawicielem Straży Miejskiej i Policji, Ratownikami Medycznymi. Próbné alarmy, ćwiczenia ewakuacyjne w sytuacjach zagrożenia, tablice informacyjne, egzamin na kartę rowerową.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczyący, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny, pielęgniarka, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	

SFERA INTELEKTUALNA

lp	Zadania do realizacji	Sposoby i formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
	Wykonywanie zadań. Stosunek do obowiązków szkolnych.	Stosowanie się do poleceń nauczyciela. Wykonywanie powierzonych zadań z poczuciem odpowiedzialności. Przynoszenie niezbędnych przyborów. Wywiązywanie się z obowiązków szkolnych – niespóźnianie się, przygotowywanie się do lekcji. Rozmowy, dyskusje na ww. tematy.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Uczeń i jego stosunek do nauki.	Stymulowanie zdolności oceniania własnych dokonań oraz działań kolegów. Dokonywanie analizy jakościowej wyników semestralnych i rocznych. Rozmowa na tematy: - „Co należy robić, aby uzyskać lepsze wyniki?” - „Jak się uczyć? Dlaczego? Dla kogo?” Słuchanie dobrych rad na temat: - organizacji wolnego czasu i odrabiania lekcji, - opracowania planu nauki domowej. Dyskusja na powyższe tematy. Dostosowywanie oryginalnych rozwiązań do realizacji w praktyce. Podawanie prawidłowej organizacji procesu uczenia się oraz form aktywnego spędzania czasu. Wyznaczenie celów krótko- i długoterminowych. Analizowanie oczekiwań i efektów w odniesieniu do celu. Dostosowanie rozwiązań w celu uzyskania znaczących wyników w nauce.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, pedagog szkolny, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy, dyrektor	
	Refleksje na temat efektów uczenia się.	„Dlaczego się uczę i dla kogo?” – podanie pomysłów i przykładów, wyciągnięcie wniosków. Dyskusja na temat, „co należy robić, aby uzyskać lepsze wyniki?” Pomaganie koleżankom i kolegom organizowane przez wychowawców. Rozmowa podczas godzin wychowawczych na temat stosunku uczniów do nauki oraz ich poglądów na temat przydatności zdobywanej wiedzy w życiu, Poznawanie nawyków związanych z nauką w domu.	Nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog szkolny	
	Rozpoznawanie swoich mocnych i słabych stron.	Pogadanki na temat „Pozytywny obraz samego siebie” Wskazywanie sukcesów, nagrody, wyróżnienia. Umiejętność określania swoich mocnych i słabych stron. Opanowanie umiejętności przyjmowania informacji zwrotnych na swój temat. Dokonywanie samooceny.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Okresowa analiza wyników.	Samoocena wyników w nauce i w zachowaniu. Podsumowanie wyników w nauce i zachowania w obecności rodziców. Podejmowanie środków zaradczych.	Wychowawcy, nauczyciele uczący	

Pomoc uczniom z trudnościami w nauce	Systematyczne kontaktowanie się z rodzicami/opiekunami uczniów z trudnościami w nauce. Prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych dla uczniów z trudnościami w nauce (wsparcie pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i psychologa). Bieżące monitorowanie uczniów w tym obszarze. Organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów mających trudności w nauce. Korzystanie z pomocy poradni psychologiczno-pedagogicznej, kierowanie na badania. Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna. Organizowanie pomocy uczniom nieobecnym na zajęciach edukacyjnych z powodu choroby.	Wychowawcy, nauczyciele ucący , pedagog, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy Pracownicy PPP	
Edukacja pedagogiczna rodziców	Poruszanie na zebraniach z rodzicami tematyki dotyczącej właściwego przygotowania się dzieci do obowiązków szkolnych oraz warunków skutecznej nauki (spotkania pedagoga szkolnego z rodzicami). Zwrócenie uwagi rodziców na: - konieczność zapewnienia dziecku właściwych warunków do nauki w domu - wpływ atmosfery oraz nawyków kulturowych w rodzinie na postawę dziecka wobec nauki i szkoły. Spotkania rodziców z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, z pedagogiem szkolnym.	Wychowawcy, nauczyciele ucący, pedagog, Pracownicy PPP, Rodzice	
Uczeń – jego zainteresowania i potrzeby	Rozwój zainteresowań, zdolności oraz wykorzystywanie swoich predyspozycji i talentów. „Moje hobby i pasje”. Określanie i ujawnianie sposobu porozumiewania się oraz wykorzystywania swoich zdolności w życiu szkoły. Odkrywanie własnej indywidualności. Świadome i wybiórcze korzystanie z różnych źródeł informacji , dostrzeganie, nazywanie i akceptowanie zmian dokonujących się w sferze psychicznej i fizycznej w związku z rozwojem: - pobudzanie ciekawości poznawczej oraz poczucia odpowiedzialności za proces uczenia się, - uczenie się prawidłowego rozwijania swoich predyspozycji, talentów i kierowania się nimi w przyszłym życiu. Prezentowanie swoich umiejętności i sukcesów, Gala Talentów	Wychowawcy, nauczyciele ucący ,wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	
Moje hobby	Moje hobby – dzielenie się z innymi swoimi zainteresowaniami. Prezentowanie osiągnięć uczniów uzdolnionych na forum klasy i szkoły (twórczość muzyczna, plastyczna, regionalna). Branie udziału w zajęciach wyzwalających aktywność własną w celu samodzielnego odkrywania, wyjaśniania, formułowania pytań i poszukiwania odpowiedzi.	Wychowawcy, nauczyciele ucący ,wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	

		<p>Korzystanie z pomocy, wskazówek, doradztwa nauczyciela w ujawnianiu i określaniu osobistych zainteresowań, predyspozycji, uzdolnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udział w Szkolnym Zespole Tanecznym, - Udział w Szkolnym Zespole Teatralnym. <p>Realizacja programu wychowania przez teatr, udział w przygotowanych przedstawieniach, Przegląd Miniatur Teatralnych, Udział w konkursach, warsztatach.</p>		
	Prezentacja dokonań indywidualnych i grupowych	<p>Ekspozowanie swoich dokonań na forum klasy lub szkoły (twórczość plastyczna, muzyczna, literacka).</p> <p>Branie udziału w konkursach szkolnych oraz pozaszkolnych, Prezentowanie osiągnięć na witrynie internetowej szkoły oraz na wystawach.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, wychowawcy świetlicy, bibliotekarz	
	Uczeń jako miłośnik przyrody	<p>My i przyroda – ekologia, Podejmowanie działań użytecznych na rzecz szkoły, kolegów, rodziny oraz najbliższego środowiska.</p> <p>Prezentowanie różnych form aktywności związanych z zagadnieniami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czy jestem człowiekiem ekologicznym? - dlaczego należy dbać o środowisko naturalne? <p>Pogadanki, dyskusje, ćwiczenia, filmy przyrodnicze.</p> <p>Zaciekawienie światem przyrody i zrozumienie jej związku z życiem człowieka</p> <p>Pobudzenie zainteresowania ochroną środowiska.</p> <p>Kształtowanie nawyków związanych z ochroną przyrody (z sortowaniem śmieci, utrzymaniem w czystości najbliższego otoczenia).</p> <p>Dbanie o stan środowiska naturalnego w najbliższej okolicy.</p> <p>Prezentowanie różnorodnych form spędzania wolnego czasu w rodzinnej miejscowości.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Dostrzeganie pozytywnych i negatywnych skutków działalności człowieka dla stanu naturalnego środowiska	<p>Rozumienie znaczenie czystego powietrza i wody dla prawidłowego rozwoju roślin, zwierząt, ludzi.</p> <p>Szanowanie przyrody w najbliższym otoczeniu.</p> <p>Troszczenie się o czystość i estetykę najbliższego otoczenia.</p> <p>Oszczędne gospodarowanie energią elektryczną i wodą.</p> <p>Ograniczenie ilości śmieci – recykling.</p> <p>Segregowanie śmieci w szkole i w domu.</p> <p>Wykorzystanie materiałów odpadowych podczas zajęć plastycznych i technicznych.</p> <p>Pielęgnowanie roślin doniczkowych w klasie i w szkole.</p> <p>Wdrażanie do dbałości o środowisko naturalne, właściwe zachowanie się wobec przyrody; dostrzeganie piękna pór roku.</p> <p>Kształtowanie nawyku oszczędzania papieru, wody i energii elektrycznej.</p> <p>Troszczenie się o czystość i estetykę najbliższego otoczenia.</p> <p>Uzasadnianie szkodliwości hałasu i zanieczyszczeń spalinowych dla środowiska.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

	Aktywność ruchowa i umysłowa	Propagowanie aktywnego wypoczynku. Poznawanie zainteresowań uczniów, organizacja kół zainteresowań, rozwijanie czytelnictwa, Organizacja wyjść do kin, teatrów, filharmonii.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
--	------------------------------	--	--	--

SFERA SPOŁECZNA

lp	Zadania do realizacji	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
	Kształtowanie prawidłowych postaw prospołecznych poprzez zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia, WSO, Konwencją Praw Dziecka, kształtowanie postaw asertywnych, motywowanie do osiągnięcia sukcesów.	<p>Zajęcia o charakterze edukacyjno-wychowawczym.</p> <p>Realizacja treści zawarta w programach miejskich i własnych.</p> <p>Organizowanie i przeprowadzanie pogadarek, prelekcji, kół zainteresowań, konkursów, zebrań i konsultacji z rodzicami, zajęć warsztatowych i pozalekcyjnych umożliwiających rozwijanie zainteresowania i kreatywność.</p> <p>Tworzenie norm klasowych i rozwijanie samorządności w klasie.</p> <p>Poznawanie zapisów zawartych w statucie szkoły. Układanie kodeksu klasowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawa i obowiązki ucznia, - system kar i nagród, <p>Kryteria oceniania zachowania.</p> <p>Omawianie praw i obowiązków ucznia zawartych w statucie szkoły.</p> <p>Uświadamianie sobie bezpośredniego związku między prawem i obowiązkiem.</p> <p>Poznawanie podstawowych praw człowieka oraz obowiązków obywatelskich. Kształtowanie właściwego sposobu rozumienia pojęć: wolności, tolerancji, autorytetu.</p> <p>Zapoznanie z konwencją praw dziecka i ucznia.</p> <p>Wychowanie do życia w społeczeństwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymyślanie i zapisywanie ważnych praw „burza mózgów”, - sporządzanie słowniczka pojęć z zakresu prawa, <p>Rozumienie pojęć: normy, prawa, obowiązki.</p> <p>Respektowanie praw i obowiązków ucznia zawartych w statucie szkoły.</p> <p>Pamiętanie o swoich obowiązkach.</p> <p>Wspólne ustalanie norm i zasad postępowania w klasie oraz ich respektowanie.</p> <p>Poznawanie kryteriów, trybu i zasad ustalania oceny z zachowania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności oceniania zachowania swojego oraz rówieśników.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

	<p>Przyjmowanie informacji zwrotnych: uczeń-nauczyciel-zespół klasowy. Kształtowanie właściwego stosunku do pozytywnych i negatywnych emocji z zaznaczenie swoich mocnych i słabych stron: „jaki jestem”.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania błędów w swoim zachowaniu oraz dążenie do ich naprawienia.</p> <p>Kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za przestrzeganie kodeksu zachowań.</p> <p>Promowanie zachowań pozytywnych.</p> <p>Uczenie się przyjmowania pochwał i krytyki ze strony innych jako wskazówek do dalszego postępowania.</p> <p>Nagradzanie wyróżniających się uczniów podczas uroczystości szkolnych.</p>		
<p>Uwrażliwienie uczniów na potrzeby innych i rozumienie, iż wszyscy mają prawo do godnego życia.</p> <p>Podejmowanie pracy na rzecz drugiego człowieka.</p>	<p>Pogadanki na lekcjach wychowawczych.</p> <p>Współpraca z Domem Opieki Społecznej.</p> <p>Wspieranie ucznia z niepełnosprawnością i deficytami rozwojowymi.</p> <p>Zbiórka zużytych baterii dla Fundacji „Integracja”.</p> <p>Zbiórka plastikowych nakrętek dla Fundacji „Blżej Szczęścia”.</p> <p>Zbiórka darów dla zwierząt ze schroniska,</p> <p>Zbiórka zużytych tonerów, makulatury,</p> <p>Zbiórka znaczków pocztowych, komórek i kluczy na cele misyjne.</p> <p>Zbiórka góra grosza dla Towarzystwa „Nasz Dom”.</p> <p>Wspieranie akcji UNICEF.</p>	<p>Wychowawcy, Pedagog szkolny, nauczyciele ucący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	
<p>Poznajemy się bliżej.</p>	<p>Poznanie kolegów w klasie/grupie oraz ich integracja.</p> <p>Warsztaty integrujące, wycieczki, wyjścia, imprezy klasowe i świetlicowe.</p> <p>Prezentowanie się uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętne stosowanie wyrazów określających osobowość człowieka jako ćwiczenia wprowadzające do charakterystyki, - próba opisu wybranego kolegi lub koleżanki, określenie cech osobowości. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele ucący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	
<p>Koledzy ze szkolnej ławki.</p>	<p>Poznanie podstawowych zasad i reguł obowiązujących w relacjach międzyludzkich.</p> <p>Prezentowanie efektów działań twórczych na forum klasy: prace.</p> <p>Wspieranie inicjatyw uczniów (gazetki, działalność charytatywna).</p> <p>Koleżeństwo i przyjaźń; uczenie się okazywania uczuć w grupie rówieśniczej.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele ucący</p>	

		Mój ulubiony kolega lub koleżanka (opis postaci- umiejętne stosowanie opisu jako formy stylistycznej przedstawiającej sylwetkę wybranej postaci).		
	Kontrakt klasowy	Tworzenie kontraktu klasowego i respektowanie go. Wspólne planowanie pracy w danym roku szkolnym.	Wychowawcy, nauczyciele ucący	
	Wybory samorządu klasowego	Poznawanie znaczenia działań samorządu w funkcjonowaniu zespołu klasowego. Samodzielne podejmowanie inicjatywy i odpowiedzialne rozwiązywanie problemów klasowych i szkolnych. Prowadzenie rozmów na temat istoty samorządu klasowego oraz jego obowiązków. Podsumowywanie pracy i ocenianie stopnia wywiązywania się z powierzonych funkcji.	Wychowawcy, nauczyciele ucący	
	Tworzenie i integracja zespołu klasowego	Formułowanie zadań do realizacji w poszczególnych zespołach klasowych. Ustalanie harmonogramu imprez i uroczystości klasowych i szkolnych oraz form przygotowania niespodzianek. Organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce. Wyrobienie u uczniów odpowiedzialności za losy własne i grupy. Kształtowanie umiejętności dokonywania krytycznej oceny postępowania swojego oraz innych; udzielanie pochwał. Pogłębianie poczucia więzi między członkami zespołu klasowego.	Wychowawcy, nauczyciele ucący	
	Funkcjonowanie ucznia w grupie	Przyjęcie systemu wartości opartego na zasadzie dobra drugiego człowieka jako podstawy znalezienia własnego miejsca w rodzinie, klasie i społeczeństwie. Uczenie się współodpowiedzialności za efekty swojej pracy. Wyrobienie odpowiedzialności za wykonywanie powierzonych obowiązków. Poznawanie zasad i reguł obowiązujących w relacjach międzyludzkich. Przestrzeganie zasad obowiązujących w grupie zadaniowej. Rozwijanie umiejętności współdziałania i pracy w grupie dla osiągnięcia wspólnych celów. Wzmacnianie więzi ucznia z klasą jako podstawową grupą, w której funkcjonuje. Zdobywanie umiejętności dobrego komunikowania się oraz współpracy z innymi. Kształtowanie umiejętności dostrzegania przyczyn oraz właściwego rozwiązywania konfliktów. Organizowanie debat uczniowskich na forum klasy na temat zasad i reguł obowiązujących w relacjach: uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel, uczeń-dorosły.	Wychowawcy, nauczyciele ucący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Kształtowanie postawy współgospodarza klasy i szkoły.	Poznawanie miejsc użyteczności publicznej. Poznawanie i zapamiętanie podstawowych danych szkoły: nazwy, adresu, sztandaru, hymnu, patrona.. Rozumienie znaczenia sztandaru i hymnu szkoły. Respektowanie norm i zasad regulujących życie szkoły. Podejmowanie wspólnych decyzji w sprawie funkcjonowania szkoły: - planowanie imprez klasowych i szkolnych, - przestrzeganie statutu szkoły, a w szczególności praw i obowiązków ucznia,	Wychowawcy, nauczyciele ucący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

	<p>- korzystanie z prawa wolności (wyrażanie swoich opinii i poglądów oraz samorządowego współdziałania w grupie zadaniowej)</p> <p>- organizowanie wspólnych dyskusji, debat, sondazy.</p> <p>Dyskusje, ankiety na tematy: „Dobrze i źle o szkole”, Jaka powinna być szkoła? „Szkoła moich marzeń” – prace plastyczne, swobodny tekst.</p> <p>Urządzanie i dekorowanie sali i systematyczna opieka nad kwiatami. Wypełnianie obowiązków dyżurnych dotyczących estetyki sal lekcyjnych po skończonych zajęciach. Wspólne urządzenie sali; wyznaczanie kątek zainteresowań i planowanie sposobu ich tworzenia. Wykonywanie aktualnych gazetek i dekoracji w salach lekcyjnych oraz na korytarzach. Wdrażanie do stałej troski o mienie społeczne.</p> <p>Eksponowanie prac dzieci w klasie oraz na tablicy promującej działania szkoły wytworów twórczości polonistycznej i plastycznej, osiągnięć w sporcie oraz konkursach: aktualizowanie informacji.</p> <p>Naprawianie wyrządzonych przez siebie szkód (w miarę możliwości). Porządkowanie pomocy dydaktycznych oraz ich prawidłowe przechowywanie.</p>		
Opieka nad roślinami i zwierzętami.	<p>Hodowanie roślin doniczkowych i ogrodowych. Wyznaczanie opiekunów zieleni klasowej. Dokarmianie ptaków w okresie zimy.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący	
Promowanie szkoły.	<p>Wzbogacanie i aktualizowanie witryny internetowej. Branie udziału w imprezach szkolnych i międzyszkolnych: olimpiadach, konkursach. Uczestniczenie pocztu sztandarowego w uroczystościach pozaszkolnych. Wycieczki klasowe. Dzień Otwartej szkoły. Tworzenie biuletynu dla klas I. Współpraca z Domem Pomocy Społecznej „Przystań”.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
Udział w imprezach środowiskowych, szkolnych i klasowych oraz uroczystościach o charakterze wychowawczym i kulturowym.	<p>Zacieśnianie kontaktów między klasami w trakcie organizowania spotkań integracyjnych. Organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych, sportowych, turystycznych z udziałem wychowawców i rodziców. Kulturowanie tradycji szkolnych.</p> <p>Przygotowanie i udział w akademiach z okazji uroczystego rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, pasowania na ucznia, Dnia Edukacji Narodowej, rocznicy odzyskania niepodległości itp.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

		<p>Udział we Mszach świętych w intencji społeczności szkolnej.</p> <p>Przygotowanie niespodzianek dla chłopców/dziewcząt z okazji ich święta; Dzień Babci i Dziadka, Matki i Ojca.</p> <p>Poznawanie miejsc pomieści narodowej w mojej miejscowości i regionie. Wykazywanie troski o tablicę pamiątkową patrona szkoły oraz izbę regionalną. Opisywanie symboli i instytucji, które mają istotne znaczenie dla funkcjonowania narodu polskiego.</p> <p>Występy teatralne grup świetlicowych.</p> <p>Przygotowanie zabaw, karnawałowych, andrzejkowych, mikołajkowych i branie w nich czynnego udziału.</p> <p>Organizowanie uroczystości wigilii klasowych z okazji świąt Bożego Narodzenia. Rozmawianie o tradycjach i obyczajach świątecznych. Składanie wizyty w domu opieki społecznej. Przygotowywanie Wieczoru Kolędowego. Organizowanie kiermaszu kartek świątecznych.</p> <p>Uruchomienie poczty walentynkowej.</p> <p>Prezentacja osiągnięć: - plastycznych, - muzycznych, - literackich, - sportowych, - tanecznych przez uczniów, rodziców i zaproszonych gości podczas corocznej gali talentów.</p>		
	<p>Propagowanie czytelnictwa.</p>	<p>Propagowanie czytelnictwa. Wyszukiwanie materiałów na określone tematy w zbiorach biblioteki szkolnej. Posługiwanie się różnymi źródłami informacji. Konkursy czytelnicze. Zajęcia czytelnicze – malowanki. Imprezy czytelnicze. Promowanie akcji: Cała polska czyta dzieciom. Pasowanie na czytelnika uczniów kl. I. Dzień Babci i Dziadka w bibliotece.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	

		Międzynarodowe Święto Bibliotek szkolnych. Wyjścia do różnych typów bibliotek w Katowicach na imprezy lub warsztaty dla dzieci.		
	Twórcze uczestniczenie w życiu kulturalnym	Organizowanie wyjść do kina, muzeów, teatrów i innych ośrodków kultury. Wyświetlanie filmów edukacyjnych stosownie do potrzeb. Udział w koncertach, audycjach radiowych.	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Kultura osobista	<p>Propagowanie zasad dobrego wychowania w szkole, w domu, podczas wycieczek oraz w innych miejscach publicznych.</p> <p>Używanie zwrotów grzecznościowych w stosunku do kolegów i dorosłych.</p> <p>Rozumienie i przestrzeganie ustalonych norm i zasad wychowania.</p> <p>Debaty na tematy: „Moje zachowanie, moja wizytówką”, „ja o sobie – ty o mnie”.</p> <p>Konkursy „Dobry kolega, dobra koleżanka”, „Rycerz i Dama Dobrego Zachowania”.</p> <p>Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie.</p> <p>Propagowanie kulturalnego sposobu spędzania wolnego czasu.</p> <p>Wychowanie do życia w społeczeństwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wybieranie wartości i sposobów postępowania, które ukierunkowane są na czynienie dobra. <p>Edukacja czytelnicza i medialna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętne stosowanie zwrotów grzecznościowych w układanym dialogu (ćwiczenia redakcyjne). - przedstawianie scenek dramatycznych ilustrujących zachowanie uczniów. - radzenie sobie z negatywnymi emocjami. <p>Kultura zachowania w różnych miejscach.</p> <p>Poznawanie i stosowanie zasad kulturalnego zachowania się w różnych sytuacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mobilizacja do kulturalnego zachowania, - ujęcie problemu kultury w wewnątrzszkolnym systemie oceniania zachowania. 	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	
	Stosunek do rówieśników i dorosłych.	<p>Utrzymywanie przyjaznych stosunków z rówieśnikami w czasie codziennej pracy i zabawy.</p> <p>Uczestniczenie w lekcjach wychowawczych poświęconych właściwemu zachowaniu wobec nauczycieli, pracowników obsługi, kolegów.</p> <p>Nawiązywanie kontaktów (na wspólnych wycieczkach, imprezach, spotkaniach) z rówieśnikami, uczniami innych klas, nauczycielami.</p> <p>Branie czynnego udziału w zabawach.</p> <p>Poznawanie zasad pracy w grupie zadaniowej.</p> <p>Respektowanie podziału ról i zasad w grupie.</p> <p>Pomaganie koleżankom i kolegom.</p> <p>Okazywanie szacunku wszystkim pracownikom szkoły.</p> <p>Okazywanie życzliwości, uprzejmości i otwartości wobec rówieśników oraz osób dorosłych.</p> <p>Przestrzeganie zasad zgodnego współżycia w grupie.</p> <p>Omawianie sposobów spędzania wolnego czasu rozwijającego zainteresowania.</p>	Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy	

	<p>Rozmawianie na temat: „Jak będziemy oceniać swoje zachowanie w tym roku”.</p> <p>Przypomnienie praw i obowiązków ucznia.</p> <p>Wychowanie do życia w społeczeństwie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumienie problemów i potrzeb kolegów niepełnosprawnych, osób chorych, starszych, <p>Rozumienie potrzeby akceptacji przekonań innych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poszanowanie godności swojej oraz innych ludzi. 		
<p>Zapobieganie sytuacjom konfliktowym i ich rozwiązywanie.</p>	<p>Popularyzowanie i docenianie pozytywnych zachowań uczniów.</p> <p>Radzenie sobie ze swoimi emocjami.</p> <p>Przeciwstawianie się przejawom przemocy fizycznej i psychicznej oraz stosowania wulgaryzmów.</p> <p>Poznawanie sposobów rozwiązywania konfliktów bez stosowania agresji.</p> <p>Poznawanie metod opanowywania negatywnych emocji.</p> <p>Uczenie się komunikatu: „ja w sytuacjach trudnych”, „ja czuję (jestem)” (nazywanie doznanych uczuć).</p> <p>Przedstawianie konkretnych zachowań wywołujących określone emocje.</p> <p>Poznawanie swoich mocnych i słabych stron (ocenie zalet i wad swoich oraz kolegów).</p> <p>Ocenianie zachowania ucznia w ramach zespołu klasowego.</p> <p>Adekwatne reagowanie na zaistniałą sytuację oraz podejmowanie próby samodzielnego lub wspólnego rozwiązywania pojawiających się problemów wychowawczych.</p> <p>Organizacja cyklicznych zajęć dla uczniów klas:</p> <p>I-III, IV-V i VI-VIII dostosowanych do wieku i możliwości uczniów.</p> <p>Poznanie sposobów radzenia sobie w konfliktowych sytuacjach/poznanie metod rozwiązywania konfliktów. Uwrażliwienie na potrzeby innych poprzez różne akcje, zajęcia w klasach prowadzonych przez specjalistów w szkole.</p> <p>Prelekcja lub warsztat dla nauczycieli dotyczący poszerzenia wiedzy i umiejętności z zakresu integracji grupy, komunikacji, rozwiązywania konfliktów. Poszukiwanie pozytywnych metod radzenia sobie w grupie.</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele uczący, bibliotekarz, wychowawcy świetlicy</p>	

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja w trakcie realizacji ww. celów – systematyczna lub wyrywkowa (w zależności od potrzeb):

- Analiza opiekuńczo-wychowawcza szkoły.
- Analiza dokumentacji nauczyciela wychowawcy, nauczyciela przedmiotu, świetlicy szkolnej, biblioteki.
- Obserwacja: dyrektor szkoły, wychowawca klasy, nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice, pracownicy administracyjni, uczniowie.
- Obserwacja zajęć świetlicy szkolnej.
- Obserwacja pracy Samorządu Uczniowskiego.
- Obserwacja działań prozdrowotnych, proekologicznych i wypadkowosci.
- Rozmowy: uczeń-nauczyciel, uczeń-podagog szkolny, uczeń-dyrektor szkoły, nauczyciel-rodzice.
- Karty obserwacyjne uczniów.
- Samoocena ucznia.
- Sondaż i badania ankietowe: nauczyciele, rodzice, uczniowie.
- Zasięganie opinii pracowników instytucji wspierających szkołę.
- Analiza wytworów pracy ucznia: nauczycie, rodzice, pedagog szkolny.
- Analiza osiągnięć sportowych.
- Protokoły wyników konkursów (analiza, wnioski, zmiany bieżące).
- Sporządzenie scenariuszy uroczystości szkolnych.
- Zaświadczenia odbytych kursów, warsztatów.

Załączniki:

- **Program wychowawczo – profilaktyczny klas wraz z tematami realizowanymi podczas zajęć z wychowawcą**
- **Kalendarz imprez i uroczystości szkolnych**